

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Інститут геофізики ім. С.І. Субботіна

СХВАЛЕНО

Вченою радою Інституту геофізики
ім. С.І. Субботіна НАН України
«20» грудня_2021 р.
Протокол № 15

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Інституту геофізики
ім. С.І. Субботіна НАНУ
Італій СТАРОСТЕНКО
«20» грудня_2021 р.

В. Сітаросієнко

**Положення про порядок реалізації права на вільний вибір
навчальних дисциплін на третьому освітньо-науковому рівні
в Інституті геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України**

1. Загальні положення

1.1. Положення про порядок реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін на третьому освітньо-науковому рівні в Інституті геофізики ім. С.І. Субботіна НАН України (далі – Положення) забезпечує реалізацію аспірантами Інституту геофізики НАН України (далі – Інститут) права на вибір навчальних дисциплін, передбаченого Законом України «Про вищу освіту» (пункт 15 частини першої статті 62).

Це Положення забезпечує умови для формалізації процедури:

- формування та доведення до аспірантів переліку навчальних дисциплін вільного вибору;
- здійснення вибору аспірантами навчальних дисциплін із сформованого переліку;
- організації подальшого вивчення обраних дисциплін;
- визнання результатів навчання за обраними дисциплінами.

1.2. Вибір аспірантом навчальних дисциплін в обсязі, що складає не менш як 25% загальної кількості кредитів ЄКТС, створює умови для досягнення ним таких цілей:

- поглибити професійні знання в межах обраної освітньої програми та здобути додаткові спеціальні професійні компетентності, у тому числі із здобуттям професійної кваліфікації (якщо це передбачено освітньою програмою);
- ознайомитись із сучасним рівнем наукових досліджень у інших галузях знань та розширити або поглибити результати навчання за загальними компетентностями.

1.3. Дія цього Положення поширюється на здобувачів освіти, які вступили на навчання, починаючи з 1 листопада 2016 року, і навчаються за освітніми програмами, укладеними із урахуванням вимог Закону України «Про вищу освіту» та Положення про провадження освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні у Інституті.

2. Методичне забезпечення організації вибору аспірантом навчальних дисциплін та регуляторні заходи

2.1. Інститут несе відповідальність за якість викладання і належне методичне забезпечення освітніх компонентів, які пропонуються аспірантам для реалізації ними права вільного вибору. На вибір аспірантам пропонуються виключно дисципліни, робочі навчальні програми яких були розроблені відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», пройшли у встановленому в Інституті порядку процедури рецензування і експертного оцінювання.

2.2. Відповідно до сформульованих у п. 1.2 цілей аспіранту пропонуються варіанти вибору дисциплін:

2.2.1. З варіативної складової навчального плану програми, на якій аспірант навчається:

2.2.1.1 одночасний вибір вказаної кількості дисциплін із пакета, який включає переважно фахові (для обраної освітньої програми) дисципліни, що дозволяє досягнути поглибленого рівня знань і вмінь в окремих розділах майбутнього фаху. Як правило, присвоєння професійної (додаткової) кваліфікації в результаті такою вибору не передбачається навіть в межах тієї самої освітньої програми.

2.2.1.2 одна дисципліна із переліку (аспіранту пропонується на семестр перелік із кількох дисциплін, із яких він обирає одну).

2.2.2. Із блоку дисциплін навчального плану іншої освітньої програми того ж освітнього рівня. У випадку вибору аспірантом спеціалізованого (профільованого) блоку (пакета) дисциплін із навчального плану іншої спеціальності (освітньої програми), передбачена його основним навчальним планом і програмою, професійна (додаткова) кваліфікація йому не присвоюється.

2.2.3. Із блоку обов'язкових дисциплін іншої освітньої програми того ж освітнього рівня.

2.2.4. Навчальних дисциплін в іншому закладі вищої освіти за умов реалізації аспірантом права на академічну мобільність.

2.3. Аспірантові може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий вибір у таких випадках:

2.3.1 якщо наслідком вибору навчальної дисципліни є передбачувано недостатня для присвоєння академічної кваліфікації кількість кредитів відповідного освітнього рівня;

2.3.2 якщо наслідком вибору навчальної дисципліни є перевищення встановленого максимуму кількості навчальних дисциплін, які аспірант може опановувати одночасно та/або кількості підсумкових (семестрових) форм контролю;

2.3.3 якщо наслідком вибору навчальної дисципліни передбачається формування академічної заборгованості у зв'язку із відсутністю необхідного рівня вхідних знань та вмінь.

2.4 Обрані аспірантом навчальні дисципліни (блоки, пакети дисциплін) затверджуються директором Інституту, як невід'ємна складова індивідуального навчального плану аспіранта. Невиконання будь-якої з позицій індивідуального навчального плану є академічною заборгованістю. Зміна аспірантом свого вибору після його затвердження можлива виключно за письмовим дозволом наукового керівника.

2.5. Якщо аспірант у встановлені терміни без поважних причин не скористався своїм правом вибору навчальної дисципліни (блоку, пакетів дисциплін), відповідні позиції його індивідуального навчального плану визначаються групою забезпечення навчального процесу. Відмова аспіранта виконувати сформований у такий спосіб навчальний план є грубим порушенням навчальної дисципліни і аспірант відраховується з аспірантури за невиконання індивідуального навчального плану.

2.6. За результатами реалізації права аспіранта на вільний вибір до його індивідуального плану мають бути включені види навчального навантаження, сукупний (обов'язкової і вибіркової складової разом) обсяг яких (у кредитах ЄКТС) дозволяє зарахування виконання річного навчального плану і переведення на наступний курс або допуск до підсумкової атестації. Сформована в результаті реалізації права аспірантів на вільний вибір дисциплін диспропорція у розподілі кредитів між семестрами не повинна перевищувати 20 %.

2.7. Сукупний обсяг обов'язкової і вибіркової складових індивідуального плану аспіранта, незалежно від шляхів реалізації права на вільний вибір дисциплін, повинен відповідати вказаному в освітній програмі, за якою він навчається.

3. Порядок вибору аспірантами навчальних дисциплін

3.1. Терміни проведення процедур вибору

3.1.1. Терміни проведення процедур вибору аспірантами навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного (для планування та організації освітнього процесу, його методичного і кадрового забезпечення).

3.1.2. Для аспірантів, які навчаються за освітніми програмами подвійного дипломування, процедури вільного вибору дисциплін організовуються в терміни і за порядком, передбаченими відповідними Угодами із університетами-партнерами.

3.2. Процедура вибору аспірантами навчальних дисциплін оговорюється з кураторами освітнього процесу і підтверджується письмовими заявами аспірантів.

4. Прикінцеві положення

4.1. Заяви аспірантів зберігаються впродовж усього терміну їх навчання.

4.2. У випадку поновлення, переведення аспіранта, допуску до занять після завершення академічної відпустки за письмовою заявою аспіранта і згодою гаранта освітньої

програми можливе перезарахування результатів навчання вибірових дисциплін за рахунок результатів навчання фактично вивчених дисциплін.

4.3. Внесення суттєвих змін до порядку реалізації аспірантами вільного вибору навчальних дисциплін здійснюється лише за згодою вченої ради Інституту за поданням аспіранта.